

החברותא

החברותא בטעון פנימי לחברים גליון מס' 743 בס"ד ערש"ק פר' כי תבוא ט"ז אלול תשפ"ד

פנינים יקרים

וענית ואמרת וגו' ארמי אובר אבי וירד מצרימה (כו, ה) פרש"י מזכיר חסדי המקום ארמי אובר אבי בקש לבן לעקור את הכל כשרדף אחר יעקב וכו', ע"כ פרש"י זה ניתן לפרש בשני ענינים א. בזה שלבן החזיק את יעקב וביקש לאבדו והשי"ת הצילו, ועוד יעקב לא קיים מצות כבוד אב בשנים שהיה אצל לבן עי"ז נסתר פורת יוסף ממנו כאמר וירד יעקב ממנו למצרים ושם ונצעק אל ה' אלקי אבותינו וכו', והבן. (תשואות חן) והיה כי תבוא אל הארץ וכו' וירשתה וישבת בה (כו, א) והנה סוד הבכורים כתב הרמב"ם מה שאנו מביאים הבכורים שהם ראשית פרי האילן כדי להכניע התאוה וכו', לא כמו שאנשי עולם התוהו מחמת תאוותם הם רוצים רק לעצמם ולא לתתו לזולתו. (אור החכמה)

והיה כי תבוא אל הארץ וכו' וירשתה וישבת בה (כו, א) עיקר התיקון בבכורים כי בזמן ההצלחה צריך האדם לזכור את ימי העוני וצרות העלות עליו על שהלך אחרי תאות עינים, ועי"ז יבא למדרגת שהוא עיקר התיקון היפך ההולכים אחרי תאות לבם מחמת גאותן חושבים שהכל שלהם והרי האמת שאין להם מגרמיה כלום מדת הענוה. (אור החכמה)

ארמי אובר אבי וגו' (כו, ה) כמה שגין יתיב ההוא צדיק דלא חזא לאבוהי כ"ב שנים וכו' הרי שכל ירידת ישראל למצרים היה מחמת חטא מכירת יוסף שגרמו צער לאביהם יעקב כ"ב שנה, הצער הזה היה נגזר, ההמשך של כ"ב שנות גלות שנה ההמשך כמה שכתוב ארמי אובר אבי וירד מצרימה. (זה"ק)

ושמחת בכל הטוב אשר נתן לך ה' אלקיך ולביתך אתה והלוי והגר אשר בקרבך (כו, יא) וקשה דהול"ל אשב נתן ה' אלקיך לך ולביתך, ונ"ל על פי דאיתא בגמ' (חולין פד) עיני בני ביתך תלוין עליך, ועיניך תלוין במי שאמר והיה העולם וזה אמר אשר נתן לך ה' אלקיך ואח"כ ולביתך דבני בית ניוונים על ידיך וק"ל. (תורי זהב)

ושמחת בכל הטוב אשר נתן לך ה' אלקיך ולביתך אתה והלוי והגר אשר בקרבך (כו, יא) רצה לומר שכל עצם ועיקר שמחה בכל הטוב לא יהיה רק אשר נתן לך ה' אלקיך ולא תשמח עם הטוב רק עם ה' כי הוא יתב"ש נותן לך, ומסיים הפסוק אתה הלוי והגר וגו' רצה לומר שתהיו שווים בשמחתכם כמו ששמחת הלוי והגר היא בהשי"ת לבד כי אין להם חלק ונחלה בארץ ישראל כך תשווה גם אתה להם כשמחת הטוב ולא להנאת עצמם. (פרדס המלך)

לא עברתי ממצותיך ולא שכחתי (כו, יג) פרש"י לא שכחתי מלברכך על הפרשת מעשרות, לכאורה תמוה מה זה התפארת שלא שכח לברך על המצוה, ויש לומר דאין עיקר לקיים מצוה בשעה שיגיע לידו אלא העיקר להיות צופה ומצפה מתי יבוא לידי ואקיימנה, וזהו לא שכחתי לברך מחמת גודל הציפיה. (דברי יחזקאל)

עשיתי ככל אשר צויתני (כו, יד) וצ"ב מה הודוי שיש בפרשת בכורים ויודוי מעשרות? התירוץ שסימן טוב לאדם אם עשה מצוה כהוגן ובכוונה הראויה, דאם אח"כ מוצא בעצמו חסרונות וחושב שעדיין לא יצא ידי חובתו ולא עשה כראוי למלך הכבוד הקב"ה אז אפשר שיוכל להיות מעשיו עולים כהוגן וזהו הודוי על המעשר. (אמרי יוסף-בעש"ט)

עשיתי ככל אשר צויתני השקיפה ממעון קדשך מן השמים וברך את עמך את ישראל (כו, יד) דרשו חז"ל בשעה שהקב"ה בחר בישראל הבטיח להם כל טוב רק שהעוונות גורמים ומעכבים הטוב לכן קאמר כאן כיון שעשיתי ככל אשר צויתני שוב ממילא השקיפה ממעון קדשך מן השמים כיון שעשיתי ככל אשר צויתני ממילא שוב השקיפה ממעון קדשך להטיב לנו כמו שכתוב לכה אתנו והטבנו לך (במדבר י, כט). (אורד אליהו)

שיחת קודש ממורנו ורבנו זיע"א

פאשק שיחת פרא"ש אלצא"י שאמח תורה תשל"ח (משוכתה ואמלוגס אקלטת)

חי חי יודך

ואז יצא ממנו המילה גלמי ראו עיניך. זאת אומרת שדוד המלך הגיע למדריגה הגבוהה ביותר. ומאחר והגיע למדריגה הגבוהה ביותר לא היה יכול כבר לזוז. ואז שמע והכיר את מה שנאמר (בראשית ב) ויפח באפיו נשמת חיים, אז הוא הכיר שיש בו חיות. וכשהכיר בחיות הנ"ל היה בבחינת בעל כרחך אתה חי שהיה מוכרח להודות שיש בו "חי" כלומר שיש מי שמחיה אותו. משום שאיך מגיע דרך גולם שיוזו, איך מגיע לגולם שידבר, איך מגיע לגולם חכמה מוכרח היה להודות לבעל כרחך שאתה חי, שיש בו מציאות שהוא חי ודרכו וממנו יש לו את החיות ומכיון שדוד המלך הגיע למדריגה שיש בו חי מפני שהשיג ההויה של גלמי ראו עיניך, והכוונה מכיון שהוא נשאר בהכרח חי מוכרח הוא להאמין שיש בו חי שמחיה אותו, אז מצא את החי הנצחי שהוא "חי חי יודך" (ישעיהו לח) שהוא קיים לנצח.

יובהר שאין הכוונה שהשי"ת מוכרח ח"ו באיזה דבר. אלא שהמאמר על כרחך אתה חי היינו שנעשה מוכרח אצל האדם שיש מי שמחיה אותו והחיות הזאת מתגלית על ידי שהאדם הוא רק כצנור המעביר מים.

מי מהלל אותך רבש"ע, מי עובד אותך רבש"ע? אתה עצמך! הרבש"ע נהיה בעל כרחך דהיינו שנהיה מוכרח אצל האדם שיש מי שמחיה אותו. כשאדם זוכה כדוד המלך להגיע לגלמי ראו עיניך הוא זוכה שמזכה

דוד המלך ע"ה היה נתון כל הזמן במחשבה שהביאה אותו בהתקשרות אל הנצחיות, מה נקרא נצחיות? כתוב (אבות ד) בעל כרחך אתה חי, מי הוא זה אשר עליו אומרים בעל כרחך אתה חי? מי מאתנו יודע את המובן של בעל כרחך אתה חי, מה פירוש הענין בעל כרחך אתה חי? אני מוכרח לחיות, אני כאוב, אני מוכרח להיות בכאב, לא זו משמעות בעל כרחך אתה חי, העולם חושב שבעל כרחך פירושו שאני מוכרח לחיות. וגם זה לא נכון, הבעל כרחך אתה חי משמעותו הצדיק האמת בשעה שהוא מגיע לשיא השפלות שלו, אז בכל נשימה זוכר את הרבש"ע ואין לו שום התקשרות ושום מחשבה ללא הרבש"ע. כך שעל כל נשימה ונשימה יש לו התקשרות היות והוא הגיע לכזו ריקנות כלומר הגיע לכזו מציאות כשהוא בשיא ההתבטלות הוא לא חי יותר, ומה הפירוש לא חי יותר? שהוא חזר לשורש כמו בשעה שהקב"ה ברא את האדם עפר מן האדמה.

מארבע כנפות העולם נאסף עפר ובה ברא הרבש"ע גולם. כמו שכתוב (תהלים קל"ט): גלמי ראו עיניך, דוד המלך הגיע למדרגת גלמי ראו עיניך. דוד עבד על עצמו עד שהגיע לגלמי ראו עיניך. כלומר הוא הגיע לכזו מדריגה שנהיה בדיוק כמו הבריאה בשעה שהרבש"ע ברא את הגולם, והיות שהגיע למדריגה זו לא היתה לו כבר אחיזה

מחשבותי גם שם ידך תנחני. האדם זועק לרבש"ע ואומר: גם המחשבה הזאת אתה מכניס לי (גיבסו מיר אריין...) אתה נותן לו מחשבה אחת ואצלו הם נעשו להרבה מחשבות כמו שכתוב (משלי יט כא) רבות מחשבות בלב איש, מהמחשבה הזאת נהיה רבות מחשבות.

רבות המחשבות עומדים לפני בבחירה - ובחרת בחיים (דברים ל) האדם רוצה להשאיר ברבות מחשבות ולשאול לשם מה צריך אני לחיות, רבוי המחשבות שוברים אותו אבל עצת ה' היא תקום כאשר האדם מתעקש ושובר את עצמו חורש בתוך מחשבותיו וצועק אל הרבש"ע איננו רוצה נהמא דכסופא, אתה לא בראת אותו לחינם, אתה אינך לץ ח"ו שתעשה ממני ליצנות, אתה מוכרח להראות לי את דרכך איך אעמוד ישר ואהיה בבחינת כגמול עלי אמו כגמול עלי נפשי (תהלים קל"א). כאשר האדם מתעקש עם מחשבותיו שיהיו אצלו בבחינת ועצת ה' תקום, אז מכיר את המציאות האלקי חי חי יודך. ואז נהיה הוא בעל כרחך אתה חי, מכיר הוא את הבעל כרחך כלומר את הבחירה, ומה היא הבחירה? ועצת ה' היא תקום להכיר תמיד את מציאות הבורא שהוא מציאות העולם מתוך ההכרה שהאדם תמיד בסכנה.

המשך יבוא אי"ה

לפני מי שחי וקיים לנצח שחי חי יודך, מי הוא החי? בעל כרחך אתה חי! והוא הרבש"ע שנתן לך את הבעל כרחך היות שהרבש"ע רוצה תהילה מהחומר הזה. מה יש לו מהחומר הזה? באמת אין לו כלום אבל דרך זה מגיע לרבש"ע. כמו צנור שדרכו מובילים מים כך הרבש"ע מה יש לו מהאדם הלא "מה אנוש כי תזכרנו" (תהלים ח) אלא שיש לו ממנו שהוא נתן לו בחירה שמהבחירה יגיע לגלמי ראו עיניך ועיני יבין בהכרח שיש בו חי כלומר שיש מי שמחיה אותו, ומכיוון שהוא גולם איך הוא יכול להגיע לשמוע ולהבין שיש בו חי. אז ויפח באפיו נשמת חיים. מי הוא הויפח באפיו נשמת חיים? מי שנתן את רוח החיים, מי שהתגלה שהוא נפח באדם נשמת חיים... ויפח באפיו נשמת חיים (בראשית ב' ו) מי נתן את רוח החיים? האדם אינו רואה את מי שנפח באפיו נשמת חיים. אלא שהאדם בזה שעבד על עצמו כל כך הרבה עד שמגיע שהחכמה שיש בו מראה את רוח החיים שהקב"ה נפח באפיו, ומה היא החכמה שלא נשבר כל הזמן ולא נתן את עצמו להשבר מהשטן, ומי הוא השטן? אני בעצמי במחשבות בהם אני תפוס, כשהאדם לא נכנע למחשבותיו גם במקום אליו הוא נפל. האדם התעקש ואמר את מה שדוד המלך אמר (תהלים קל"ט) גם שם ידך תנחני, במקום שאני שוכב במקום שאני עומד במקום ששם

המשך פנינים יקרים

את ה' האמרת היום וכו' (כו, יז) זה נוהג בכל יום כי ביד בני ישראל לעורר רצון עליון על ידי זה התעוררות שלהם, וכן כתוב אני לדודי ודודי לי פירוש שע"י התקרבותנו אליו זוכין להתקרבות מן השמים כמש"כ כה' אלקינו בכל קראינו אליו לכן בימים אלו מתעוררין בתשובה הוא עת רצון בשמים. (שפת אמת)

ונתנך ה' לראש ולא לזנב (כה, יג) ונראה לבאר כפל הלשון פירושו שתהיה ראש לראשיתך ולא לזנבות. (ויקח משה)

אם שמוע תשמע וכו' (כה, א) צריך האדם לידע שכל הפתיחה שנפתח בו איזה פתח בלבו, כמו כן נפתח בשורשו למעלה, וכל המכוון צריך להיות על פתח השורש שהשמיעה תגרום שמיעה פנימית כנ"ל. (שפת אמת ע"פ המדרש)

ולא נתן ה' לכם לב לדעת וכו' עד היום הזה (כט, ג) כי כל הניסים והנפלאות שעשה עמהם השי"ת, מ"מ הואיל והיה שלא על פי הטבע היה רק לשעה, אבל אחר שנגמר להם כל התורה נעשית מכל ההתנהגות תורה נעשה מזה בנין קבוע לדורות. (הרה"ק מפרשיסחא וצ"ל)

אם יהיה נדחק בקצה השמים וכו' (ל ד) וקשה דהל"ל בקצה הארץ וכו', ממה שכתוב מן המצר קראתי י-ה, שצריך להיות הקריאה מתוך המצר עצמו, לא לברוח מן המצר ועיין בתקונים דבעת הגלות כתוב ותגל מרגלותיו ובאמת עיקר מקומה באמצע הלב. (בעש"ט)

ובאו עליך כל הברכות האלה והשיגוך (כה, ב) יש ברכה שאין המתברך יכול לקבל והקב"ה שומר את הברכה וכשהוא אינו מוכן לזה יתן לו הקב"ה לעת הראוי או לפעמים בעוה"ב כשאינו יכול לקבלו בעוה"ז. (הרה"ק מפרשיסחא וצ"ל)

לא עברתי ממצותיך ולא שכחתי (כו, יג) איתא ברבבה פרשת עקב שאם אין מעשרין כראוי העכברים אוכלין, ואיתא בהוריות האוכל ממה שעכבר אוכל משכח תלמודו וזה שאמר לא עברתי ממצותיך שנתתי כראוי. (ערבי נחל)

ולא נתן ה' לכם לב לדעת וכו' (כט, ג) וקשה כי דור דעה שעמדו על הר סיני אך כתיב בהו' לא נתן לכם דעת וכו' רק הכלים לב עינים ואזנים, כי בודאי כשעמדו היו כמו בלי גוף כמש"כ נפשי יצאה בדברו והם ממש דור דעה בלי גוף ותיקון הגוף ניתן לבני ישראל כשנכנסו לארץ והכלל שהקב"ה נתן לבני ישראל אלו הדברים תוה"ק שמלמדת לאדם דעת איך לצאת מהחומר הגוף והגשמיות, ועל אלו שתי הבחינות מבקשין שיבנה בית המקדש ותן חלקנו בתורתך ויש בו תיקון הגוף ואז זוכין לקבל בחינת נשמה. (שפת אמת)

אתם נצבים היום כולכם (כט, ט) אתם אותיות אמת שבזכות שמדברים אמת זוכים להיות נצבים וקיימים. (פניני דניאל)

אתם נצבים היום כולכם - ראשיכם שבמיכם וגו' (כ"ט, ט) למרות שיש עשר מדרגות בכל זאת כולם נצבים בהצבה והעמדה. משה רבינו כיון בזה להשרישם בשפלות כל אחד יחוש שחברו גדול ממנו עם היותו שפל כי אם גדול בשנים ממני הנה עשה מצוות יותר ממני ואם רך הוא בשנים לא רבו אשמותיו כמוני ואם הוא חכם ממנו ראוי לכבד תורתו ואם חכמתי ממנו יותר הוא לא ידע חומר אשמותיו כמוני ועי"ז כולם יהיו שוין כאחד (הערת המעתיק - עיין אגרת הרמב"ן ועיין חובת הלבבות פרק י' בשער הכניעה). (אלשיך הק')

אתם נצבים היום כולכם (כ"ט, ט) יהיה לכם תקומה כשתהיו נצבים לפניו יתברך לבדו שישפוך שיחו לפניו יתברך שזהו נציבה וקימה לאדם והבן. (תולדות יעקב יוסף)

יו"ל ע"י מערכת החברותא רח' עדני 3 ירושלים 91050

פקס: 02 - 5829688 02 - 5325477

ניתן לקבל במייל: av5829688@gmail.com ת.ד. 5080 ירושלים

לעילוי נשמת מוה"ר ר' אשר ב"ר אריה מרדכי זצ"ל זי"ע

